

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 9107-255
30.09 2013 г.

ДО

ПРОФ. ВАНЬО МИТЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА РЕКТОРИТЕ

АКАД. СТЕФАН ВОДЕНИЧАРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

ДОЦ. Д-Р ХРИСТО БОЗУКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СЕЛСКОСТОПАНСКАТА АКАДЕМИЯ

ДОЦ. Д-Р ИНЖ. ЛИЛЯНА ВЪЛЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВОН-КНСБ

Относно: *примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени*

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР МИТЕВ,
УВАЖАЕМИ АКАДЕМИК ВОДЕНИЧАРОВ,
УВАЖАЕМИ ДОЦЕНТ БОЗУКОВ,
УВАЖАЕМА ДОЦЕНТ ВЪЛЧЕВА,

През последните два месеца, след консултации с изтъкнати учени и преподаватели от различни сфери на науката и висшето образование, МОН разработи примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по 9-те области на висше образование (съгласно Постановление 125 на МС от 24.06.2002 г.).

Съвсем скоро тези показатели ще бъдат представени пред Съвета на ректорите за обсъждане и внасяне на евентуални допълнения и корекции. Ще бъде дискутирана и необходимостта от създаване на работна група за уточняване на показателите по съответните 52 професионални направления.

В тази връзка моля за Вашите становища относно показателите в срок до 07.10.2013 г.

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА

Министър на образованието и науката

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по
1. педагогически науки

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	3	6 (3)	18 (12)	24	28 (10)	
в т.ч. в реферирани списания	1	3 (2)	8 (4)	12	16 (8)	
в т.ч. в индексирани списания			4	8	12 (8)	
цитирания		3	15	25	35	
в т.ч. в индексирани списания		1	10	15	20	
участия в научноизсл. проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1	
защитил докторант					2	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките			1		2 (1)	

Числата в скобите е минималният брой публикации, неизползвани в предишни конкурси.

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по
2. хуманитарни науки

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	2	6	12	14	20	
в т.ч. в реферирани списания	1	4	8	10	16	
в т.ч. в индексирани списания						
цитирания		3	12	15	30	
в т.ч. в индексирани списания						
участия в научноизследователски проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	

* Ако кандидатът за доцент или професор има монография или хабилитационен труд, това се приравнява на 6 статии.

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **3. социални, стопански и правни науки**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	2	5	10	15	20	
в т.ч. в реферирани списания	1	4	7	10	15	
в т.ч. в индексирани списания						
цитирания		3	10	18	25	
в т.ч. в индексирани списания						
участия в научноизследователски проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **4. природни науки, математика и информатика**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	2	5	10	15	20	
в т.ч. в реферирани списания	1	3	7	11	15	
в т.ч. в списания с ИФ		1	4	7	10	
цитирания		2	10	20	30	
в т.ч. в списания с ИФ		1	5	10	15	
участия в научноизсл. проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	

Някои от числата могат бъдат увеличени за част от природните науки.

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **5. технически науки**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	2	5	15	20	25	
в т.ч. в реферирани списания	1	3	12	15	20	
в т.ч. в списания с ИФ		1	8	12	15	
цитирания		2	20	30	40	
в т.ч. в списания с ИФ		1	10	15	20	
участия в научноизсл. проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1 2	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	
h-index			4	6	8	

До половината от публикациите могат да бъдат заменени с изобретения и патенти, а до половината от тези изобретения и патенти, т.е. $\frac{1}{4}$ от общия брой публикации, с рационализации и внедрявания.

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **6. аграрни науки и ветеринарна медицина**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	3	3	25	15	40	
в т.ч. в реферирани списания	1	2	10	10	15	
в т.ч. в списания с ИФ		1	5	5	10	
цитирания		2	12	20	25	
в т.ч. в списания с ИФ		1	3	10	12	
участия в научноизсл. проекти		1	5		10	
в т.ч. международни			1		3	
в т.ч. като ръководител					2	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	

Част от публикациите могат да бъдат заменени с изобретения, патенти, рационализации, внедрявания, създадени сортове, породи или машини и други научноприложни разработки.

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **7. здравеопазване и спорт**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	2	7	25	25	50	
в т.ч. в реферирани списания						
в т.ч. в списания с ИФ*	1	2	7	15	20	
цитирания			20	50	75	
в т.ч. в списания с ИФ			20	50	75	
участия в научноизсл. проекти		1	2	4	4	
в т.ч. международни						
в т.ч. като ръководител				1	1	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	

За общественото здраве, здравните грижи и спорта публикациите в списаният с ИФ могат бъдат заменени с такива в индексирани списания.

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **8. изкуства**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации или художествено-творчески изяви и постижения	2	8	15	20	25	
в т.ч. в реферирани списания	1	4	8	10	15	
в т.ч. международни	1	2	3	4	5	
участия в научноизслед. проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1	
доктор		да	да		да	
монография, доктор на науките или равностойни художествено-творчески изяви и постижения			да	да	да	

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по **9. сигурност и отбрана**

	доктор	главен асистент	доцент	доктор на науките	професор	
публикации	2	6	12	16	20	
в т.ч. в реферирани списания	1	4	8	12	16	
в т.ч. в индексирани списания						
цитирания		3	12	20	30	
в т.ч. в индексирани списания						
участия в научноизследователски проекти		1	2		4	
в т.ч. международни			1		2	
в т.ч. като ръководител					1	
защитил докторант					да	
доктор		да	да		да	
монография или доктор на науките					да	

Опис на получени становища на писмо с изх. № 9107-255/30.09.2013 г. относно
„Национални наукометрични показатели“

<i>№</i>	<i>Преписка №</i>	<i>Становище на</i>
1	0464-97/03.10.2013	Висше училище по агробизнес и развитие на регионите
2	0436-65/11.10.2013	Национален военен университет „В. Левски“
3	1101-149/09.10.13	Асоциация на изследователските университети
4	1102-83/09.10.2013	Съюз на учените в България
5	0427-115/09.10.2013	Медицински университет - Плевен
6	0403-159/09.10.2013	ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“
7	0901-145/7.10.2013	БАН
8	18-616/07.10.2013	Селскостопанска академия
9	1103-78/26.03.2014	Българска академия на науките и изкуствата
10	незаведено	Национален браншов синдикат „Висше образование и наука“
11	1102-32/26.03.2014	Съюз на учените в България
12	07.04.2014 г.	Проф. Вера Бонева - НАОА

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИ

**ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС
И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ**
Изм. № 472 / 10.10 / 2013 г.
гр. ПЛОВДИВ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА
Вх. № 0464-98
ОТ 03.10 / 2013 г.

**ДО: МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

**КОПИЕ: СЪВЕТ НА РЕКТОРИТЕ НА ВИСШИТЕ
УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

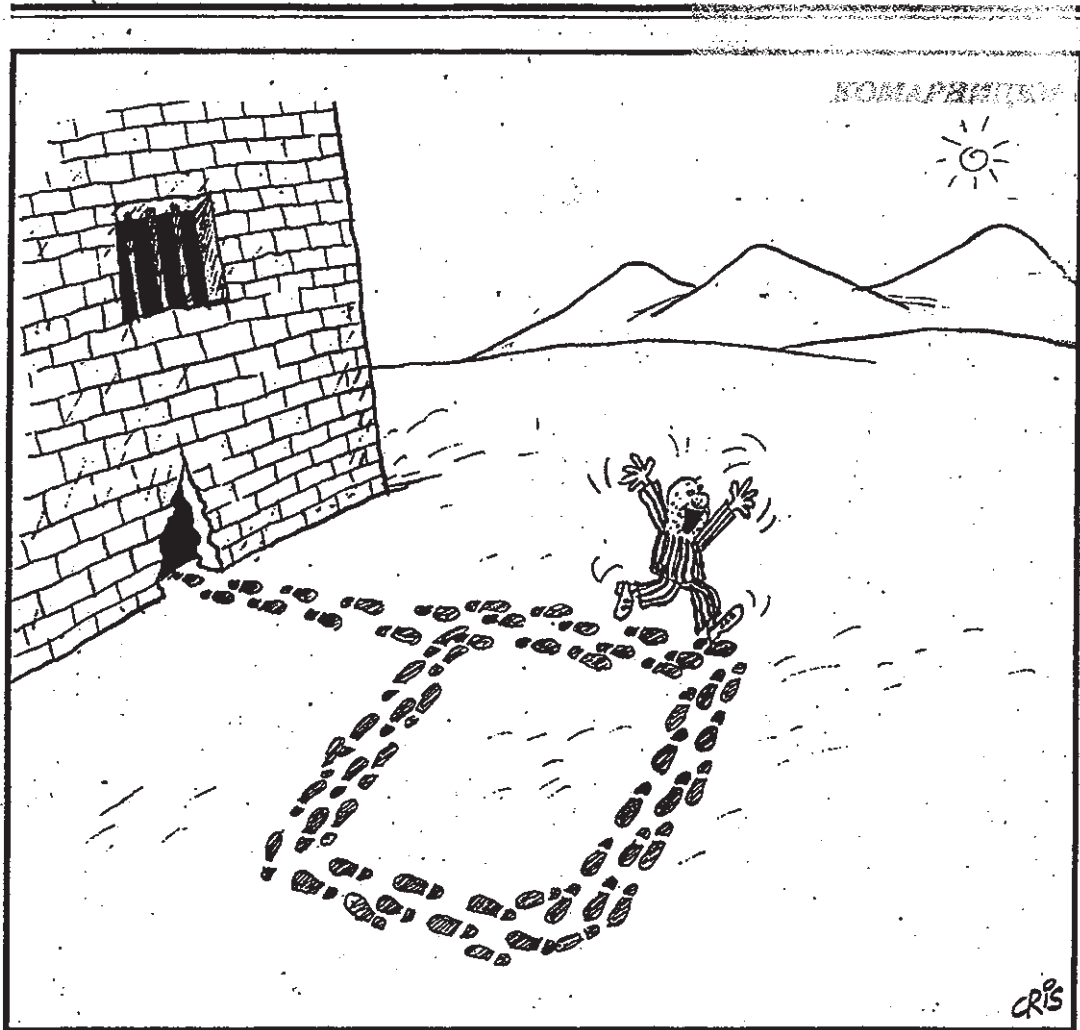
Относно минималните национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени, Ви изпращаме нашето становище в графичен вид.

Приложение: 1 страница.

РЕКТОР

/ПРОФ. Д-Р ИНЖ. Д. ДИМИТРОВ/

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"

5006 гр. Велико Търново, бул. „България“ №76
 телефон: (062)618 822; факс:(062)618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

Рег. № 3814 10810 .2013 г.
 Екз. № 2

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА	
Вх. № <u>0426-65</u>	
от <u>10</u>	20 <u>13</u> г.

ДО
МИНИСТЪРА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ПРОФЕСОР ДОКТОР АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Във връзка с провежданата дискусия в образователните и научни среди, относно изготвянето на минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени, Ви уведомявам, че в Национален военен университет „Васил Левски“ са приети за изпълнение такива показатели. Те са сходни с тези, посочени в приложението на изпратеното от Вас писмо до Председателя на Съвета на Ректорите, проф. д.б.н. Ваньо Митев. Регламентирани са в Стратегия за развитие на академичния състав в Националния военен университет „Васил Левски“, приета на заседание на Академичния съвет на НВУ „Васил Левски“ с протокол № 65/30.01.2012 год., Правилник за научноизследователската дейност на Национален военен университет „Васил Левски“ и Правилник за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в Национален военен университет „Васил Левски“, приети на заседание на Академичния съвет на НВУ „Васил Левски“ с протокол № 61/29.09.2011 год.

С уважение,
НАЧАЛНИК НА НВУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

Бригаден генерал-инженер

Цветан Харизанов

2 07/10.2013г.

Отпечатано в 2 (два) екземпляра
 Екземпляр № 1 – за НВУ „Васил Левски“ – СД № РАС-01
 Екземпляр № 2 – за Министъра на образованието и науката
 1000, София, бул. „Княз Дондуков“, № 2^А

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „Св. Кл. Охридски“ - Ректорат

Изх. № 04-07-635/09.10.2013

ДО

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Относно: Обсъждане на примерните минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по 9-те области на висше образование

УВАЖАЕМА МИНИСТЪР КЛИСАРОВА,

В отговор на Вашето писмо, Асоциацията на изследователските университети би искала да заяви следното:

1. Намираме предлаганите наукометрични показатели за силно занижени. Въвеждането им в този вид не би спомогнало за постигане на търсеното повишаване на качеството при развитието на академичния състав и преодоляване на негативните ефекти на приетия закон за развитие на академичния състав в Република България.

2. Според нас, критериите трябва да бъдат разработени за всяко професионално направление. Обединяването им по области на висше образование не позволява необходимото прецизиране, което отново ще рефлектира негативно върху провежданите конкурси.

3. Считаме за необходимо да се определи разумен и достатъчен срок за подготовка на показателите, който ще позволи разработването и обсъждането им в академичната общност.

4. Изразяваме готовността си да подкрепим усилията на Министерството на образованието и науката за внасяне на необходимите промени в ЗРАСРБ и да участваме активно в изготвянето на наукометричните показатели по професионални направления.

ЧЛ. КС ПРОФ. ДИН ИВАН ИЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АСОЦИАЦИЯТА НА
ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИТЕ УНИВЕРСИТЕТИ

СЪЮЗ НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ

КЪМ 9107-255

Председател:

чл.-кор. Дамян Дамянов, д.м.н.

Зам.-председатели:

чл.-кор. Ангел Попов, д.ф.н.

чл.-кор. Мария Балтаджиева, д.т.н.

RF

Председатели
на СУБ:

Акад. Асен Хаджиолов
1944-1945

Проф. Георги Павлов
1945-1946

Акад. Михаил Димитров
1946-1962

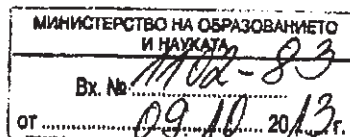
Акад. Кирил Братанов
1962-1966

Акад. Любомир Илиев
1966-1969

Чл.-кор. Александър Янков
1969-1990

Проф. Иван Матев
1990-1998

Чл.-кор. Дамян Дамянов
1998

София, 9 октомври 2013 г.
Изх. № 80

ДО
ПРОФ. АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

До Съюза на учените в България достигнаха предложените за обсъждане примерни, минимални, национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени. От името на Управителния съвет на СУБ бих обърнал внимание на следните забележки:

1. Наукометричните показатели се различават по числови показатели при различните видове науки. Не е ясно кое налага различията. Така един кандидат за професор по педагогически науки трябва да представи 28 публикации, а един кандидат за професор в областта на здравеопазването и спорта – 50. Липсва конкретизация и обосновка от работната група, вероятно включваща кръг от различни специалисти, но се налага сравняване на тези показатели.
2. Не е допустимо публикации да се заменят с изобретения. Необходимо е обаче изобретението да бъде представено пред научната общност в страната и в чужбина чрез една или повече публикации.
3. В общата схема на показателите би било полезно да се включат такива, отчитащи резултатите от научната дейност – финансов ефект, практическо приложение, здравен или социален ефект и т.н. Това би засилило вниманието към научните разработки, имащи приложен ефект и представляващи директен интерес за промишлеността или селското стопанство.
4. Необходимо е да се внесат допълнителни диференцирани изисквания между академичните длъжности „доцент” и професор” като: изискване за времеви интервал между присъждането на двете академични длъжности най-малко от три години; изискване 1/3 от научните трудове на кандидата за професор да бъдат публикувани след получаване на първата академична длъжност.

5. Категорично е отпаднала от вниманието научната степен „доктор на науките”, която липсва от примерните таблици, но съществува в закона. Разумно е да се помисли още веднъж дали не е подходящо академичната длъжност „професор” да бъде разделена на две степени – „професор към университет” и „национален професор”. Второто звание да се получава от учени, успешно защитили голям докторат и получили научната степен „доктор на науките”, като същевременно разполагат с права в национален мащаб. Българската академия на науките може да бъде съхранена като институция, в която да се създават комисии за получаване на тази научна степен, която между другото е съхранена в нея като изискване към кандидатите за званията „член-кореспондент” и „академик”.

С уважение,

София, 9 октомври 2013 г.

Акад. Д. Дамянов, дмн

9107-255

K-T

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

5800 Плевен, ул. "Св. Климент Охридски" № 1

телефон 064/884 101; факс 064/801 603

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ град ПЛЕВЕН
Изх. № ..... 107/1020.13 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
Вх. № ..... 09.10.2013г.
ОТ .....

ДО
МИНИСТЪРА
НА МОН
ГР.СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни научни степени

УВАЖАЕМА Г-ЖО МИНИСТЪР,

Медицинският университет – Плевен счита за наложително въвеждането на минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни научни степени.

Към разработените примерни минимални национални наукометрични показатели имаме следните бележки и предложения:

1. Най-високи наукометрични показатели са посочени за Област на висшето образование „Здравеопазване и спорт“, в която влиза Професионалното направление „Медицина“. Трябва да се има предвид, че академичният състав в това направление, освен научна дейност, изпълнява голям обем учебна и лечебно-диагностична дейност.
2. Предлагаме за академичния състав на Медицинските университети от област „Природни науки, математика и информатика“, включваща Професионалните направления Физически, Химически и Биологически науки, да важат същите минимални наукометрични показатели, каквито са предложени от нас за Областта „Здравеопазване и спорт“, при

- придобиване на ОНС „доктор“, научната степен „доктор на науките“, както и при заемане на академичните длъжности „доцент“ и „професор“.
3. В приложена таблица предлагаме минимални национални наукометрични показатели за академичния състав на Медицинските университети в Област „Здравеопазване и спорт“.

Приложение съгласно текста

РЕКТОР НА МУ-ПЛЕВЕН: ..

/ ПРОФ. Д-Р С. ХРИСТОВ

Примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по

7. Здравеопазване и спорт

	3	7	25	15	50
	1	-	5	4	7
	-	1	3	5	10
	-	5	15	30	40
	-	-	5	15	20
	1	2	3	3	4
	-	-	-	1	1
	-	-	1	2	3
	-	-	-	-	да - 2
	-	да	да	да	да
	-	-	-	-	да

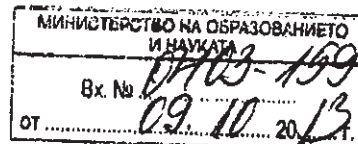
За общественото здраве, здравните грижи и спорта публикациите в списания с ИФ могат да бъдат заменени с такива в индексирани списания.

**ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"**

5003 Велико Търново, ул. Геодосий Търновски № 2

Изх. № РА-06-1444 / 07.10 2013 г.

**ДО
ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА**

бул. "Княз Дондуков" № 2А
1000 СОФИЯ

Относно: Мнения на академичната общност на ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", свързани с минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени.

УВАЖАЕМА Г-ЖО МИНИСТЪР,

С настоящото изразявам пред Министерството на образованието и науката мнението на академичната общност на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ относно предлаганите примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени.

Предлаганата система от количествени показатели като цяло е неприемлива.

1. Идеята да се въведат единни държавни количествени изисквания е *несъответстваща* на националната традиция в тази област. Практически никога в България не е имало реално действаща единна система от минимални количествени критерии за научно израстване – дори и по времето на функционирането на Висшата атестационна комисия към Министерския съвет. Един пример. При действието на отменения Закон за научните степени и научните звания определени хуманитарни специалисти, напр. историците, филолозите, философите и др. практически почти на 100% трябваше да имат защитен „голям“ докторат, за да могат да кандидатстват за научното звание „професор“. В същото време юристите, също практически почти на 100%, придобиваха научното звание „професор“, без да имат защитен втори докторат. Тези сериозни разлики в практиката се дължат както на спецификите на отделните научни области, така и на формираните се разнородни и нехомогенни традиции и неписани правила в съответните научни общности.

2. В момента продължават да съществуват реални различия в правния статус на учените от висшите училища и от научните институти на БАН. Докато първите са и преподаватели, вторите могат да съсредоточат силите си изключително в научноизследователската работа. В тази връзка двете големи групи специалисти изпадат в ситуация на *обективна неравнопоставеност*, за чието преодоляване липсват надеждни механизми. Терминологичното изравняване на правния статус на двете категории специалисти, възприето от ЗРАСРБ, може определено да се прецени като предпоставка за обективен дисбаланс. Допускането на специфични критерии за придобиване на академични степени и длъжности в различните институции и в различните научни специалности, които е невъзможно да бъдат точно фиксирани, е предпоставка за туширане на някои от недостатъците на съществуващия единен модел за академично развитие на кадрите в университетите и в научните институти.

3. Предлаганите предимно количествени критерии представляват по същество *профанизация* на разбирането за дълбоката същност на научния труд, който предполага обосноваването на нови идеи, тези и теории, т. е. развитие на качеството на познанието. Количествените измерения на това развитие са второстепенен фактор и съсредоточаването на вниманието в тази насока би стимулирало предимно графоманските амбиции на нарастващия брой псевдоучени. Последното обстоятелство, съчетано с лесни възможности за публикуване на текстове – дори и в разпознаваеми издания, би превърнало границата между науката и ненауката в широко пространство с непредсказуем потенциал за разрастване, но не по посока на високите постижения.

4. Предлаганата система от количествени показатели е по принцип неприложима по отношение на някои *специфични научни общности*. Бих отбелязъл само три такива – преподавателите в сферата на изкуствата, преподавателите по спорт във висшите училища и академичния състав на ведомствените висши училища към Министерството на отбраната и Министерството на вътрешните работи. Кариерното развитие и на трите посочени категории не би могло да се побере в тесните рамки на предложеното. Развитието на първата и втората категория – поради своеобразието на техния творчески и изследователски труд; развитието на третата – поради наситеността на техните проучвания с класифицирана информация, неподдаваща се на широко огласяване.

5. Прилагането на разискваните количествени показатели по принцип би изисквало *допълнително пряко и косвено финансиране*, което в настоящия момент превръща цялата идея в нереалистична.

6. Неприятно впечатление прави обстоятелството, че разглежданите предложения са анонимни. Добре би било да се знае кои точно са посочените във Вашето писмо „изтъкнати учени и преподаватели”. Според нас, тази информация би показала, че

авторите на обсъжданите количествени показатели *не представляват* цялата разнородна българска научна общност.

7. Не е ясно по каква *методика* са разработени предлаганите показатели. Остава неизвестно какъв международен опит е ползван и доколко подобни подходи имат място в кариерното развитие на учените от напредналите страни от Европейския съюз.

8. Не става ясно на какви конкретни причини се дължат *различията* в предлаганите явно завишени изисквания към отделните научни области. Защо напр. от кандидат за професор в техническите науки ще се изискват 25 публикации, а от кандидат за професор в аграрните науки и ветеринарната медицина – 40? Ако тези различия се базират на статистически наблюдения относно спецификата на отделните научни области в България те трябва изрично да се посочат. В противен случай се формира убеждението, че различията са формулирани *произволно*. Явно *произволно* е формирано и правилото, че ако кандидатът за доцент или професор в областта на хуманитарните науки има монография или хабилитационен труд, тя се приравнява на 6 статии.

9. Предлаганите показатели са напълно *несъобразени* със съществуващата в момента в България система от реферирани и индексирани списания. В някои научни области такива *напълно липсват*, в други достъпът вследствие обективни и субективни причини е силно ограничен.

10. Съсредоточаването на изискванията предимно в сферата на реферирани и индексирани издания би *нарушило* ритъма на нормалния научен живот в страната, защото практически всички конференции, провеждани в момента в България са нереферирани, защото отсъстват средства за това. Ще се създаде риск от спиране на всички научни конференции, поради незаинтересованост от участие в тях.

11. Предлаганото обвързване на кариерното израстване с участието в научни проекти е по принцип правилно. Би следвало обаче да се прецизира отношението към международните проекти, защото в България има научни области, които не биха представлявали интерес за международната научна общност. Освен това, разработилите предложението за количествени показатели явно не знаят, че по отношение участието на университетски преподаватели в конкурси по Наредба №9/8 август 2003 г. на МОН съществуват определени ограничения за участващите в съответните конкурсни комисии, което създава условия на *неравнопоставеност*.

12. Не е ясно дали исканите за доктор на науките между 15 и 25 публикации следва да бъдат по темата на дисертацията или не.

а) Ако публикациите са по темата на публикацията, броят е огромна и затова е *неприемлива*.

б) Ако са общ брой публикации на съответния учен до момента на представяне за защита на дисертацията за присъждане на научната степен „доктор на науките”, този показател става *принципно незащитим*, защото дисертацията представлява научна разработка по конкретна тема и тя не може да бъде така пряко обвързана с другите научни интереси на съответния учен. Чрез такъв показател се нарушава и чл. 13 ЗРАСРБ, защото се създават допълнителни изисквания, които не фигурират по никакъв начин в закона.

Също така не е ясно, ако съответната дисертация е издадена изцяло в книга, това за една публикация ли ще се брои, или съответния колега след това ще бъде принуден да публикува части и параграфи от книгата като отделни статии?

13. Кариерното развитие на определен учен би следвало изцяло да зависи от неговите конкретни научни постижения. В този смисъл е неприемливо в показателите да присъства критерия „защитил докторант”. Как може кариерата на един учен да зависи от успеха/неуспеха на друг учен, макар и в случая негов докторант? По този начин се нарушава *принципът за обективност* при оценяването на научното развитие, залегнал в чл. 1, ал. 2, т. 2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България. Евентуалното приемане и прилагане на такова изискване би довело до абсурдни крайни резултати, вкл. и писане на дисертации не от докторантите, а от техните научни ръководители.

Освен това, чрез въвеждането на такъв критерий се *затваря напълно пътя* на кариерното развитие на определена група преподаватели във висшите училища, напр. преподаватели по философия в технически университет. Ясно е, че този университет никога не ще акредитира докторска програма по философия, защото не това е мисията му. Следователно преподавателите по философия в този университет не ще имат възможност никога да ръководят докторант. Тези преподаватели ще бъдат подложени на тежка *дискриминация*.

14. Прекалено високият брой изискуеми цитирания би могъл да доведе до т.нар. „лов на цитирания”, който отдавна е фиксиран в международната практика и който по никой начин *не допринася* за повишаване качеството на научните разработки.

15. Ако предлаганите количествени показатели станат нормативен факт, напълно би се *обезмислила* функцията на научните журита, които по съществуващата система са основно звено за експертиза на кариерното развитие на академичния състав. При евентуална реализация на предложения проект тези журита биха се превърнали в *техническо звено*, чиято функция би се свеждала само до броене на публикации, цитирания и други научни изяви. В такъв случай би било най-добре журитата да се състоят само от математици, за да сме сигурни, че броенето ще бъде професионално и точно.

16. Предлаганите показатели предполагат по-тясно обвързване на кариерното развитие на българските учени с международни издания, което по принцип е правилно. Не е отчетено обаче обстоятелството, че публикуването в международни списания е свързано с *плащането на солидни такси*. Затова предложението може да се окачестви като несъответстващо на актуалната икономическа ситуация в България.

17. Евентуалните усилия за включване на предложените количествени показатели в нормативната основа на висшето образование и науката в България би срещнало сериозни препятствия. Би следвало да се разгледа хипотезата доколко предлаганите показатели съответстват на чл. 53, ал. 3 от Конституцията на Република България, който гарантира *академичната автономия* на висшите училища. Както е добре известно, при приемането на ЗРАСРБ имаше сериозни проблеми от такова естество.

18. Приемането на предлаганите количествени показатели би представлявало фактически обявяване на *безсрочен мораториум* върху кариерното развитие на българските учени. Тепърва те трябва да организират издаването на реферирани и индексирани списания, да се ориентират по-активно към ръководство на докторанти и др.

19. Приемането на предлаганите количествени показатели би представлявало *втора „революция“* в научната общност на България в рамките на три години. От залитането в едната крайност ще се отиде в другата. От това обстоятелство ще бъдат облагодетелствани най-вече учените, възползвали се от закона „Игнатов“ и постигнали определени, в някои отношения неоснователни, кариерни успехи в условията на съществен либерализъм. Именно те сега ще контролират спазването на разглежданите количествени показатели. Това обстоятелство е в състояние допълнително да изостри съществуващото днес усещане за несправедливост по отношение кариерното развитие на българските учени.

20. Бих искал да споделя убеждението си, че сериозният проблем пред обществено отговорното прилагане на ЗРАСРБ не са критериите за кариерно израстване, а *конкретния механизъм* за определяне на научното жури. Оздравяването на този механизъм в много висока степен би подобрил качеството на крайния продукт от прилагането на закона. Необходимо е и определянето на национално административно звено, което да има координиращи и контролни функции по прилагането на ЗРАСРБ. Това звено не бива да има самостоятелен характер, защото последното би създавало почва за спекулации и твърдения за възраждане на ВАК. Най-удобният вариант би бил звеното да представлява структурна част от Националната агенция за оценяване и акредитация.

В перспектива пълното решаване на обсъждания кръг от проблеми би се решил адекватно, както многократно съм споделял, чрез създаването и приемането на отделни закони за висшето образование и БАН, в които да са интегрирани и механизмите за кариерното развитие на техните кадри.

21. В заключение искам да отбележа, че ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ бе едно от първите висши училища в страната, които изработиха и приеха свой *Правилник за реда и условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности*. Нашият текст бе използван като матрица за изработването на подобни правилници от други висши училища. Нашите специалисти не отказват даването на консултации на колеги от други висши училища във връзка с прилагането на ЗРАСРБ. В изминалите две години в Университета не са констатирани сериозни нарушения при процедурите по ЗРАСРБ. Няма случай на съдебно обжалване на административни актове, издадени в хода на тези процедури.

Затова бих си позволил, г-жо министър, да Ви уверя, че ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ е готов активно да съдейства за формулирането и обсъждането на идеи за промени в ЗРАСРБ. В академическия състав на нашия университет има специалисти, които биха могли да окажат ценна помощ в усъвършенстването на един от най-важните за българската научна общественост актуални законодателни актове.

Използвам възможността, г-жо министър, да Ви покана за участие в Националната кръгла маса „Законът за развитието на академичния състав в Република България – две години практика“, организатори на която са Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ и Съюза на учените в България. Кръглата маса ще се проведе на 15 ноември 2013 г. във Велико Търново. На този форум ще могат да бъдат обсъдени различните варианти за усъвършенстване на Закона за развитие на академичния състав, вкл. и обсъжданите предложения за количествени показатели. В най-скоро време Вие ще получите и специална покана за Кръглата маса. Вашето лично участие или участието на експерти от МОН би съдействало значително за ефективното провеждане на планирания научен форум.

С уваженис,

Проф. д-р ПЛАМЕН ЛЕГКОСТУ
Ректор на Великотърновския университет

К-7

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

София 1040, ул. "15 Ноември" № 1, тел.: 02 981 66 22, факс: 02 981 66 29, http://www.bas.bg

04-08-141

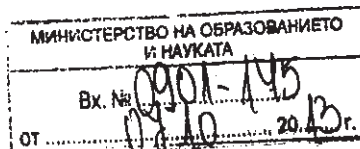
07. 10. 2013

До:

проф. д-р А. Клисарова

Министър на образованието и науката
на Република България

ТУК

Относно: Решение на Общото събрание на БАН във връзка с Ваше писмо № 04-08-141/02.10.2013 относно минималните национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на научни степени.

Уважаеми г-жо Министър,

На 7.10.2013 г. Общото събрание на БАН прие решение относно предложението за минималните национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на научни степени. Приложено ви изпращаме решението.

Приложения:

Решение на ОС на БАН от 07.10.2013г.

Предложение за допълнения и изменения на Правилника за приложение на ЗРАСРБ прието от ОС на БАН на 9.05.2013 г.

проф. Н. Малиновски

Председател на Общото събрание на БАН

Решение на ОС на БАН
във връзка с изпратеното за мнение предложение за минимални национални
наукометрични показатели с писмо на министър проф. д-р Анелия Клисарова
от 2 октомври 2013 г.

1. ОС на БАН приветства разработката на минимални национални наукометрични показатели, които да се прилагат при придобиване на образователната и научна степен “доктор” и научната степен “доктор на науките”, а също и при заемане на академичните длъжности “доцент” и “професор”. ОС на БАН прие на 9 май 2013 г. “Предложение за допълнения и изменения на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България”, което съдържаше и предложение за минимални критерии. Предложението беше изпратено своевременно на МОН. Представяме го отново като приложение на това решение.
2. Ние считаме, че такива минимални критерии трябва да имат задължителен характер за всички висши училища и научни организации, а не да са примерни или препоръчителни. Предложението не влиза в противоречие с идеята на законодателя за децентрализиране на процесите за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности, защото за автономните висши училища и научни организации остава правото да разработят свои, дори по-високи критерии, като се съобразяват с минималните изисквания.
3. Приетите от ОС на БАН минимални изисквания са представени в приложените таблици. Предлагаме те да бъдат възприети на национално равнище.
4. Предлагаме от разработката да отпаднат минималните изисквания за заемане на академичната длъжност “главен асистент”, защото те са залегнали достатъчно детайлно в ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. В случай, че те останат, предлагаме да отпаднат изискванията за цитирания на трудовете на кандидатите за академичната длъжност “главен асистент”. Причината е, че за тази длъжност кандидатстват млади учени и преподаватели, наскоро след придобита образователната и научна степен “доктор”. Краткият им научен стаж не предполага наличие на цитирания на техните трудове.

Минимални наукометрични показатели за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, приети от ОС на БАН (9 май 2013 г.)

Област „4. Природни науки, математика и информатика“ (без направление „4.4. Науки за земята“)

Показатели	Доктор	Доктор на науките	Гл. асистент	Доцент	Професор
Публикации и патенти за изобретения	2	10	-	12	15
В т.ч. публикации в списания, в които статиите се рецензират (или патенти)	2	10	-	12	15
В т.ч. публикации в списания с импакт фактор (или патенти)	1	10	-	12	15
В т.ч. публикации в списания с импакт фактор през последните 5 години (или патенти)	-	-	-	5	6
Цитирания на научните трудове	-	30	-	20	50
В т.ч. цитирания в списания с импакт фактор	-	20	-	10	25

Забележка: Монография, публикувана от международно издателство, се приравнява на 3 публикации в списания с импакт фактор, а в българско издателство – на 3 публикации в специализирани списания. Учебници и учебни помагала не могат да бъдат включвани в дисертационен труд.

Минимални наукометрични показатели за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, приети от ОС на БАН (9 май 2013 г.)

Области „1. Педагогически науки“, „5. Технически науки“, „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“, „7. Здравеопазване и спорт“, „9. Сигурност и отбрана“ и направление „4.4. Науки за земята“

Показатели	Доктор	Доктор на науките	Гл. асистент	Доцент	Професор
Публикации и патенти за изобретения	2	15	-	15	20
В т.ч. публикации в списания, в които статиите се рецензират (или патенти)	2	15	-	15	20
В т.ч. публикации в списания с импакт фактор (или патенти)	-	5	-	3	3
Цитирания на научните трудове	-	30	-	20	30

Забележка: Монография, публикувана от международно издателство, се приравнява на 3 публикации в списания с импакт фактор, а в българско издателство – на 3 публикации в специализирани списания. Учебници и учебни помагала не могат да бъдат включвани в дисертационен труд.

Минимални наукометрични показатели за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности, приети от ОС на БАН (9 май 2013 г.)

Области „2. Хуманитарни науки“, „3. Социални, стопански и правни науки“ и „8. Изкуства“

Показатели	Доктор	Доктор на науките	Гл. асистент	Доцент	Професор
Публикации (статии)	2	5 ¹	-	12	20
В т.ч. публикации в специализирани списания, в които статиите се рецензират	2	5 ¹	-	12	20
В т.ч. публикации в списания с импакт фактор или в други международни специализирани научни издания	-	5 ¹	-	2	5
Монография (на повече от 100 страници, рецензирана от хабилитирани учени)	-	1	-	1	-
Монография (на повече от 160 страници, рецензирана от хабилитирани учени)	-	-	-	-	1
Цитирания на научните трудове	-	20	-	20	30

Забележки:

¹Петте публикации трябва да са самостоятелни или кандидатът да е водещ автор. Те могат да се заменят с издадена монография, рецензирана от хабилитирани рецензенти.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ДОПЪЛНЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЯ

на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ)

1. Към Чл. 27, ал. 1, след първото изречение се добавя следния текст: "Изследванията по дисертационния труд трябва да са отразени в научни публикации (отпечатани или приети за печат), както следва:

а) в област „4. Природни науки, математика и информатика“ (без направление „4.4. Науки за земята“) – най-малко две публикации в специализирани научни издания, в които статиите се рецензират; поне едната от тях е статия в международно списание с импакт фактор;

б) в области „1. Педагогически науки“, „2. Хуманитарни науки“, „3. Социални, стопански и правни науки“, „5. Технически науки“, „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“, „7. Здравеопазване и спорт“, „8. Изкуства“, „9. Сигурност и отбрана“, както и в направление „4.4. Науки за земята“ – най-малко две публикации в специализирани научни издания, в които статиите се рецензират.”

2. Към Чл. 27, ал. 2, след думата "библиография" се добавя: "справка за научните приноси, списъци на публикуваните научни трудове и на участията в научни форуми, отразяващи изследванията от дисертационния труд."

3. Към Чл. 28, ал. 1, се добавя следния текст: "При отрицателно становище на научния ръководител, докторантът може да подаде молба до ректора на висшето училище или ръководителя на научната организация, подкрепена с писмени становища от трима хабилитирани учени, които са специалисти в областта на дисертационния труд. В този случай с решение на факултетния съвет или научния съвет се насрочва заседание на първичното звено за откриване на процедура за предварително обсъждане."

4. В Чл. 29, ал. 2, изречението "Научният ръководител и докторантът задължително участват в обсъждането на състава на научното жури и могат да дават свои предложения за членове" придобива следната редакция: "Научният ръководител може да дава предложения за членове на научното жури."

5. В Чл. 30, ал. 2, отпада текстът: "както и за дата на защитата".

6. В Чл. 30, ал. 3, отпада текстът: "с която се определя и датата на защитата."

7. Към Чл. 32, ал. 1, се добавя изречението: "Рецензиите и становищата задължително съдържат констатация относно изпълнението на изискванията на Чл. 27, ал. (1) и (2)."

8. Към Чл. 32, ал. 2, се добавя изречението: "Ректорът на висшето училище или ръководителят на научната организация със заповед определя датата на защитата в срок до един месец от публикуването на материалите на интернет страницата на висшето училище или на научната организация."

9. Към Чл. 37, ал. 1, след първото изречение се добавя текстът: "Изследванията по дисертационния труд трябва да са отразени в оригинални научни публикации (отпечатани или приети за печат), както следва:

а) в област „4. Природни науки, математика и информатика“ (без направление „4.4. Науки за земята“) – най-малко десет публикации в специализирани международни научни списания с импакт фактор или патенти за изобретения; публикациите по дисертацията да са цитирани поне 30 пъти (без автоцитати), като поне 20 от цитиранията да са в специализирани международни списания с импакт фактор.

б) в области „1. Педагогически науки“, „5. Технически науки“, „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“, „7. Здравеопазване и спорт“, „9. Сигурност и отбрана“, както и в направление „4.4. Науки за земята“ – най-малко 15 публикации в специализирани научни издания, в които публикациите се рецензират, или патенти за изобретения;

поне 5 от публикациите да са статии в международни списания с импакт фактор. Общият брой на цитиранията на включените в дисертационния труд публикации на кандидата трябва да бъде най-малко 30.

в) в области „2. Хуманитарни науки“, „3. Социални, стопански и правни науки“ и „8. Изкуства“ – най-малко 5 оригинални научни публикации на кандидата – самостоятелни или като водещ автор – отпечатани в списания с импакт фактор или в други международни специализирани научни издания, в които статиите се рецензират, или поне една отпечатана и рецензирана от хабилитирани рецензенти монография. Общият брой на цитиранията на включените в дисертационния труд публикации на кандидата трябва да бъде най-малко 20.

По точка (а) и (б), монография, публикувана от международно издателство, се приравнява на 3 публикации в списания с импакт фактор, а в българско издателство – на 3 публикации в специализирани списания. Учебници и учебни помагала не могат да бъдат включвани в дисертационния труд.”

10. Към Чл. 39, ал. 3, се добавя текстът: “ако дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 37, ал. 1”.

11. Към Чл. 41, ал. 1, се добавя текстът: “Рецензиите и становищата следва да съдържат констатацията относно изпълнението на изискванията на чл. 37, ал. 1.”

12. Към Чл. 53, ал. 1, се добавя: “Научната продукция на кандидата за заемане на академичната длъжност “доцент” трябва да надхвърля следните минимални изисквания:

а) в област „4. Природни науки, математика и информатика“ (без направление „4.4. Науки за земята“) – най-малко 12 публикации в специализирани международни научни списания с импакт фактор или патенти за изобретения, като 5 от тях са публикувани през последните 5 години; ако кандидатът е участвал в проекти с външно финансиране за висшето училище или научната организация, допуска се броят на изискваните публикации да бъде редуциран с една за всеки проект, но общият брой не може да се редуцира до по-малко от 10; публикациите на кандидата да са цитирани поне 20 пъти (без автоцитати), като поне 10 от цитиранията да са в специализирани международни списания с импакт фактор.

б) в области „1. Педагогически науки“, „5. Технически науки“, „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“, „7. Здравеопазване и спорт“, „9. Сигурност и отбрана“, както и в направление „4.4. Науки за земята“ – най-малко 15 публикации в специализирани научни издания, в които статиите се рецензират, или патенти за изобретения; ако кандидатът е участвал в проекти с външно финансиране за висшето училище или научната организация, допуска се броят на изискваните публикации да бъде редуциран с една за всеки проект, но общият брой не може да се редуцира до по-малко от 10; поне 3 от публикациите да са в специализирани международни списания с импакт фактор. Общият брой на цитиранията на научните трудове на кандидата трябва да бъде най-малко 20.

в) в области „2. Хуманитарни науки“, „3. Социални, стопански и правни науки“ и „8. Изкуства“ – монографичен труд на повече от 100 стандартни страници, публикуван след рецензиране от хабилитирани учени или равностойни по качество и обем публикации в специализирани научни списания (не по-малко от 5 броя); най-малко 12 публикации в специализирани научни издания, в които статиите се рецензират; поне 2 от публикациите да са в специализирани международни издания; ако кандидатът е участвал в проекти с външно финансиране за висшето училище или научната организация, допуска се броят на изискваните публикации да бъде редуциран с една за всеки проект, но общият брой не може да се редуцира до по-малко от 10; Общият брой на цитиранията на публикациите на кандидата трябва да бъде най-малко 20.

По точка (а) и (б), монография или учебник, публикувани от международно издателство, се приравняват на по 3 публикации в списания с импакт фактор, а от българско издателство – на 3 публикации в специализирани списания. Учебно помагало, публикувано от международно издателство, се приравнява на 2 публикации в списания с импакт фактор, а от българско издателство – на 1 публикация в специализирано списание.

Една стандартна страница съдържа 1800 знака.”

13. В Чл. 57, ал. 2, думата “утвърждаването” се замества с “избирането”.

14. В Чл. 57, ал. 3, се добавя: “Рецензиите и становищата трябва да съдържат констатация дали представената продукция на кандидата удовлетворява изискванията на чл. 53, ал. 1.”

15. В Чл. 60, ал. 1, към т. 3 се добавя текстът: “Научната продукция на кандидата за заемане на академичната длъжност “професор” трябва да надхвърля следните минимални изисквания:

а) в област „4. Природни науки, математика и информатика“ (без направление „4.4. Науки за земята“) – най-малко 15 публикации в специализирани международни научни списания с импакт фактор или патенти за изобретения, като 6 от тях са публикувани през последните 5 години; ако кандидатът е ръководил проекти с външно финансиране за висшето училище или научната организация, допуска се броят на изискваните публикации да бъде редуциран с една за всеки проект, но общият брой не може да се редуцира до по-малко от 12; публикациите на кандидата да са цитирани поне 50 пъти (без автоцитати), като поне 25 от цитиранията да са в специализирани международни списания с импакт фактор.

б) в области „1. Педагогически науки“, „5. Технически науки“, „6. Аграрни науки и ветеринарна медицина“, „7. Здравеопазване и спорт“, „9. Сигурност и отбрана“, както и в направление „4.4. Науки за земята“ – най-малко 20 публикации в специализирани научни издания, в които статиите се рецензират, или патенти за изобретения; ако кандидатът е ръководил проекти с външно финансиране за висшето училище или научната организация, допуска се броят на изискваните публикации да бъде редуциран с една за всеки проект, но общият брой не може да се редуцира до по-малко от 15; поне 3 от публикациите да са в специализирани в международни списания с импакт фактор. Общият брой на цитиранията на трудовете на кандидата да бъде най-малко 30.

в) в области „2. Хуманитарни науки“, „3. Социални, стопански и правни науки“ и „8. Изкуства“ – монографичен труд на най-малко 160 стандартни страници, публикуван след рецензиране от хабилитирани учени или равностойни по качество и обем публикации в специализирани научни списания (не по-малко от 5 броя); 5 научни статии в международни списания или в тематични издания от международни научни конференции и 15 научни статии в други специализирани научни издания, в които статиите се рецензират. Броят на цитиранията на трудовете на кандидата трябва да бъде не по-малък от 30.

Монографиите, учебниците и учебните помагала се приравняват към научни публикации, както е посочено в чл. 53.”

16. Към Чл. 61, ал. 1, се добавя текстът: “Рецензиите и становищата трябва да съдържат констатация дали представената продукция на кандидата удовлетворява изискванията на чл. 60, ал. 1, т. 3.”

17. Към Чл. 62, ал. 1, се добавя текстът: “Определянето на състава на научното жури се извършва по реда, определен от Чл. 57, ал. 2 от този правилник.”

18. Към преходни и заключителни разпоредби се добавят следните:

“§ X. Висшите училища и научните организации поддържат архив на интернет страниците си, който съдържа всички документи, предвидено да бъдат публикувани на тях за провеждането на всяка процедура по ЗРАСРБ за срок от 5 години.

§ X+1. Изискванията на чл. 27, ал. 1 са в сила за докторантури, започнали след приемането на измененията и допълненията на ППЗРАСРБ.”

МОТИВИ

към предложението за допълнения и изменения на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ)

Изминалите повече от две години от влизането в сила на Закона за развитие на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото прилагане очертаха както положителни, така и отрицателни страни на действащата нормативна уредба. Предложеният проект за допълнения и изменения на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България цели да преодолее някои от забелязаните отрицателни страни.

На първо място, това се отнася до отсъствието на минимални изисквания на национално равнище за съответните научни степени и академични длъжности. Прилагането на необосновано ниски критерии при придобиването на научни степени и при конкурсите за заемане на академични длъжности от отделни научни организации и висши училища създава условия за възникване на недоверие в научната общност, а също и за обществена нагласа за подценяване на научните степени и длъжности. Този процес може доведе до трайна загуба на авторитет на професиите на учен и университетски преподавател в обществото.

С това предложение се въвеждат минимални качествени и количествени критерии, отнасящи се до научната продукция, които да се прилагат при придобиване на образователната и научна степен "доктор" и научната степен "доктор на науките", а също и при заемане на академичните длъжности "доцент" и "професор". Предвидените показатели съответстват на съществуващата практика, прилагана от водещите висши училища и научни организации в България през последното десетилетие преди влизането в сила на ЗРАСРБ. Отчетена е също спецификата на научно-приложната и научно-образователната дейност (ръководство и участие в проекти, авторство на учебници и учебни пособия). Предложението не влиза в противоречие с идеята на законодателя за децентрализиране на процесите за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности, защото за автономните висши училища и научни организации остава правото да разработят свои, дори по-високи критерии, като се съобразяват с минималните изисквания, залегнали в ППЗРАСРБ.

Освен предвидените минимални изисквания, това предложение предвижда и ангажиментите на колективни органи (първично звено, научно жури) или отделни лица (рецензенти, членове на научни журита) по проверката на съответствието на продукцията на кандидатите към минималните изисквания.

Предлагаме също да отпадне текстът, според който докторантите трябва задължително да участват в обсъждането на състава на научното жури за провеждане на защитата. Мотивът е свързан с това, че по същество защитата носи много от безпозите на изпит, а в нито една друга степен на висшето образование не е предвидено обучаващите се да могат да обсъждат и да дават предложения за състава на изпитните комисии.

Изтеклият период на прилагане на ЗРАСРБ показва, че изискването за определяне на дата за защита със заповедта за определяне на научното жури е трудно изпълнимо и създава излишно напрежение за координация на заетостта на членовете на журито и на други лица за период, отдалечен с 4-5 месеца от момента на нейното издаване. Във връзка с това предлагаме датата на защитата да се определя на по-късен етап.

Членовете на ОС на БАН се надяват, че приемането на това предложение след неговото обсъждане и допълване от Съвета на ректорите и ръководните органи на висшите училища и научните организации, ще допринесе за издигане на равнището на науката и образованието в нашата страна и за подобряване на авторитета на учените и преподавателите в обществото.

R-7

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

София - 1373, ул. "Суходолска" № 30, тел.: 8127506, тел/факс 8127514

Изх. № НА 04 - 92 .....
София, ... 03.10 ..... 2013 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА	
Из. №	18-616
ОТ	07.10 2013 г.

ДО
ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

На Ваш изх. № 9107-255 от 30.09.2013 г.

УВАЖАЕМА ПРОФ. КЛИСАРОВА,

Ръководството на ССА приема предложените примерни минимални национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени, със следните бележки:

1. Кандидатите да участват в конкурсите и процедурите само с неизползвана в предишни конкурси за заемане на академична длъжност и процедури за придобиване на образователни и научни степени научна продукция.
Не е необходимо да се включва общия брой публикации, а минималния брой неизползван в предишни конкурси да бъде поставен в скоби - както е в таблица 1. Педагогически науки.
2. Не считаме за необходимо главните асистенти да имат публикувани статии в списания с ИФ.
3. Броят на публикациите в научна област „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ за заемане на академична длъжност „Професор“ е значително завишен, спрямо останалите научни области. Предлагаме те да бъдат 30, а изискването за издадена монография или придобита НС „Доктор на науките“ да няма задължителен характер.

Дат

4. При положение, че предложенията по т. 3 не се възприемат от МОН, предлагаме изискванията за заемане на академична длъжност и придобиване на образователни и научни степени за другите научни области да бъдат изравнени с тези на научна област „Аграрни науки и ветеринарна медицина“.
5. Броят на публикациите с импакт фактор в научни области „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ и „Технически науки“ е трудно изпълним, поради факта, че научните изследвания в тези области са с повече приложен характер и национално значение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ХРИСТО БОЗУКОВ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА	
Вх. №	МОЗ-78
ОТ	20-03 2014

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ И ИЗКУСТВАТА Bulgarian Academy of Science and Arts
Офис: 1606 София, ул. „Георги Софийски“ 3, Office: 1606 Sofia, 3“Georgi Sofiiski”
Военномедицинска академия Military Medical Academy
Тел: +359 2 851 06 24, e-mail: basa.bg@abv.bg

Изх. № 20 / 29.03.2014 год.

Акад. проф. д-р Григор Велев
Председател на БАНИ

Акад. проф. д-р Миладин Апостолов
Подпредседател на БАНИ

Акад. Румен Леонидов
Подпредседател на БАНИ

Акад. проф. д-р Петко Тодоров
Подпредседател на БАНИ

Акад. проф. д-р Венко Александров
Председател на Общото събрание
на БАНИ

Акад. д-р Маргарита Каменова
Главен секретар на БАНИ

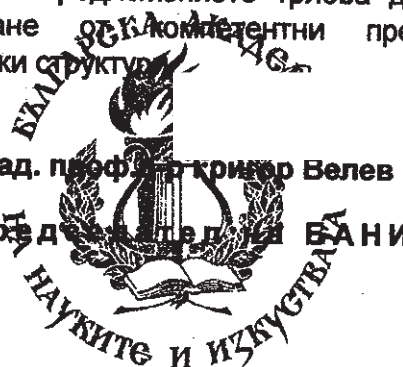
До
Акад. проф. Анелия Клисарова
Министър на образованието и науката

Уважаема Госпожо Министър,

Обединените в гражданската организация „Българска Академия на Науките и Изкуствата“ /БАНИ / видни дейци на науката и изкуствата се присъединиха към предложението, направено от БАН, относно въвеждането на единни изисквания за хабилиране. Въведената през 2010 год., след разпускането на ВАК, неправи практика всеки ВУЗ да произвежда хабилирани кадри по свои правила, доведе масово снижаване на научно – приложните критерии, използвани при конкурс; което се отрази пагубно върху научно – педагогическите резултати в системата висшето образование.

Практическото осъществяване на предложението трябва да е резултат допълнително обществено обсъждане от компетентни представители заинтересованите държавни и граждански структури.

Акад. проф. д-р Григор Велев
Председател на БАНИ

ДО
ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

СТ А Н О В И Щ Е

от
Национален браншов синдикат "Висше образование и наука" – КНСБ с председател
доц. д-р инж. Лиляна Вълчева

ОТНОСНО: Становище по "примерни национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по 9-те области на висше образование"

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

С Ваше писмо бе изискано становище по изготвени "примерни национални наукометрични показатели за заемане на академични длъжности и придобиване на образователни и научни степени по 9-те области на висше образование". В тази връзка изразяваме становище както следва:

1. Самото определяне на изготвените критерии като "примерни" показва до голяма степен, че те имат по-скоро един препоръчителен характер, но не и задължителен. С други думи висшите училища и научни организации могат да се ориентират по тях в случай на установена необходимост, но не и да ги спазват. Което без съмнение е продиктувано от основния принцип за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности, установен в Закона за развитие на академичния състав в Република България, а именно автономията на висшите училища и научните организации и свързаната с нея децентрализация на процедурите по закона. След като законодателят е установил едни основни изисквания – процедурни и фактически, които са доразвити в Правилника за прилагане на закона, а на висшите училища и научни организации е предоставена възможност да определят с Правилниците си и допълнителни изисквания за заемане на длъжностите "доцент" и "професор", то допълнителни, но едновременно с това конкретни условия, могат да имат само препоръчителен характер.

2. По същество изказваме несъгласие с установените примерни показатели, изразяващи се в различен брой публикации за различните професионални направления. Отсъстват мотиви за това какво налага установяването на такова различие. В тази връзка, всяко едно висше училище и научна организация са си изработили и утвърдили вътрешни правила, в които се установяват конкретни наукометрични изисквания, на които задължително следва да отговарят кандидатите за заемане на академични длъжности. Това до голяма степен обезсмисля установяването на национални такива, а едно последващо задължение за спазване на тези национални изисквания би нарушило установения в закона принцип за автономия на ВУ и научните организации.

3. Нещо повече, не подкрепяме определянето на показатели, макар и примерни, които няма как да бъдат изследвани, като брой цитирания например. Считаме, че този показател е невъзможно да бъде определен количествено и конкретно за всеки един кандидат, тъй като не съществува единна система за броене на цитати.

4. Все по-споделено е становището, че "импакт-фактора" не отчита стойността на отделните изследователски и научни статии и е много лесно манипулируем. В подкрепа на това - ако списание публикува повече обзорни статии, съдържащи базова информация по даден проблем и затова относително по-често са цитирани, то веднага увеличава своя импакт-фактор. Също така субективността на редакторите на едно списание, които могат да избират за публикуване предимно работи, например само в приоритетни области, ще увеличи многократно възможността да бъдат цитирани от сравнително големия брой учени, работещи по дадения проблем.

5. И накрая, не за всички научни области и професионални направления съществуват възможности за публикуване в списания с импакт-фактор. Това автоматично ги изключва от кръга на отговарящите на тези, макар и примерни, показатели.

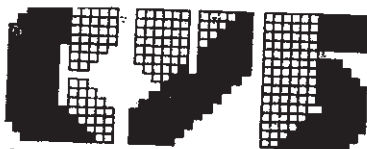
В заключение следва да отбележим, че има необходимост от алтернативност при прилагането на всеки един от показателите. С други думи, ако един от посочените критерии не може да бъде изпълнен, то да се приложи друг. Така например, липсата на интерес от страна на младите хора към научна и преподавателска работа ще се окаже пречка за заемане на академичната длъжност "професор" в дадена област на висшето образование. Обстоятелство, което стои извън възможностите за въздействие на всеки кандидат за академична длъжност.

Без да омаловажаваме авторитета, значимостта и положените усилия на всеки един учен в отделните области считаме, че диспропорцията в изискванията е нереална и би се отразила негативно в случай на изискване за задължително прилагане на изготвените критерии. Разликата между възможностите за публикуване в реферирани, индексирани с импакт-фактор списания, е огромна. Въпреки, че цифрите са подобни в отделните области на висшето образование, разликата в усилията и броя на ангажираните специалисти, нужното финансиране и времето, необходимо за публикуване в отделните типове списания, е несъпоставимо. Допълнително, но не без значение, подобни изисквания обслужват най-вече интересите на издателските компании, много от които печелят значителни суми от такси за публикуване (с ИФ) на резултати от обществено финансирани проекти. При съвременната липса на интерес към природни и технически специалности на университетско ниво, ниското заплащане и слабия потенциал за развитие на научни кадри у нас, много скоро подобни изисквания ще доведат до реален застой в развитието на кадрите в тези области и/или спадане на качеството.

С уважение,

Доц. д-р инж. Дилиана Вълчева
Председател на НБС "ВОН" - КНСБ

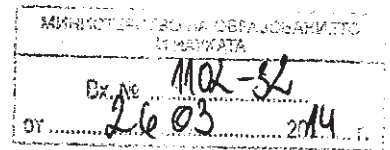
СЪЮЗ НА УЧЕНИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Председател:
Зам.-председатели:

акад. Дамян Дамянов
чл.-кор. Ангел Попов
чл.-кор. Мария Балтаджиева

Председатели
на СУБ:

Акад. Асен Хаджиолов
1944-1945
Проф. Георги Павлов
1945-1946
Акад. Михаил Димитров
1946-1962
Акад. Кирил Братанов
1962-1986
Акад. Любомир Илиев
1986-1989
Чл.-кор. Александър Янков
1989-1990
Проф. Иван Матев
1990-1998
Акад. Дамян Дамянов
1998

София, 14 март 2014 г.
Изх. № 27

ДО
ПРОФ. АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА
МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,

Съюзът на учените в България е единствената гражданска организация в страната, която сериозно и последователно анализира приложението на Закона за развитие на академичния състав в Република България. След всяка изминала година СУБ представяше на държавните институции и на научната общност подробни доклади. Третият от тези анализи бе оповестен пред Съвета на ректорите в заседанието му от 4 април 2013 г. в гр. Русе.

Вече четири години законът стои непроменен, въпреки неговите явни и сериозни недостатъци и пропуски. Необходима е сериозна ревизия на ЗРАСРБ и Правилника за приложението му. Посрещаме с удовлетвореност желанието на Министерството на образованието и науката да подготви и внесе необходимите промени в нормативното законодателство. Използваме случая за изразим отново становището на СУБ по основни въпроси и проблеми, свързани със закона.

1. Въвеждане на единни минимални наукометрични критерии и изисквания към кандидатите за присъждане на научни степени и академични длъжности като сериозна предпоставка за гарантиране на по-високо ниво на научните и преподавателските кадри.

Минималните критерии не могат да бъдат по-ниски от сега заложените в съответното научно направление, което е приело в момента най-високи изисквания. Задължително трябва да бъдат посочени изчерпателно рецензираните списания за всяка отделна научна област извън включените в световната система за индексирание и рефериране. Наложително е и посочването на относителния дял на отделните критерии и изисквания при оформяне на общата оценка.

2. Изготвяне на ежегодна национална листа за обявените места за академични длъжности, което ще позволи да се регулира броят на хабилираните лица, за да се осигури качеството на учебния процес и на научноизследователската дейност.

Законът трябва да забрани в правилниците на висшите училища и научните организации да се записват изисквания, които предопределят кариерното израстване само на учени от техния състав и ограничават мобилността на учените в страната.

3. Създаване на национална листа на хабилираните лица, позволяваща безпристрастен и независим подбор за състав на научните журита. В тази листа да бъдат включени само онези хабилирани лица, които са покрили единните минимални наукометрични критерии и изисквания.

При включването на хабилираните лица в научни журита, те трябва да подписват декларации за липса на конфликт на интереси с кандидатите за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност, с другите членове на журито, както и с ръководителя на дисертанта.

4. Утвърждаване на научната степен „Доктор на науките” като висша научна степен, която дава възможност за кариерно израстване особено на младите учени без съобразяване с регулирания брой на академичните длъжности. Критериите и изискванията за тази научна степен трябва да бъдат равни с изискванията за научната продукция на академичната длъжност „професор”. Високите изисквания за получаването на тази научна степен предопределят и необходимостта от ясно и точно посочване на предимствата на нейните притежатели при заемане на академични длъжности и осъществяване на научноизследователска дейност. Докторите на науките е редно да могат да обучават докторанти, да ръководят проекти по наши и европейски програми и т.н.

5. Решително изменение на досегашната практика по избора и дейността на научните журита и създаване на ефективен механизъм, който не допуска манипулативен, дирижиран подход при формиране на техните състави и формализъм при провеждането на заседанията.

Ясно и категорично трябва да се посочи, че:

- председателят и най-малко 2/3 от членовете на журито трябва да са специалисти по тематиката на дисертацията или научните трудове;
- ръководителят на дисертанта не може да е член на научното жури;
- най-малко половината от членовете на научното жури трябва да бъдат външни учени;
- на член от журито може да бъде направен отвод при определени условия;
- председателят на журито информира за постъпили отзиви, критични бележки и нарушения на етичните норми;
- осигурява се минимум едномесечно присъствие на авторефератите, рецензиите и становищата и други материали на интернет страницата;
- научната общност се информира предварително за точния ден, час и място за провеждане на заседанието;

- предвиждат се ясни процедури при негативни сигнали и плагиатство и т.н.
- 6. Създаване на национален контролен орган от компетентни учени. Задачата на този контролен орган е да се произнесе доколко присъдените научни степени и академични длъжности отговарят на минималните единни национални критерии и изисквания и техните носители ги включват в списъка на хабилитираните лица и на националната листа на експерти по професионални и научни направления.
- 7. Министерството на образованието и науката като държавен изпълнителен орган на закона трябва да осигури:
  - регистрацията, разглеждането и даването на препоръки за изменения и допълнения на правилниците за развитие на академичния състав на висшите училища и научните организации;
  - въвеждането на ясни изисквания и механизми за признаване и приравняване на научни степени, научни звания и академични длъжности, придобити в други страни от света;
  - формиране на цялостен механизъм по регистрирането и решаването на жалбите, сигналите, констатациите по конкурсите, научните журита и техните решения.
- 8. В нормативните актове трябва да намерят място:
  - критериите за отнемане на научни степени и академични длъжности и връзката им с Кодекса на труда с етичните норми на учените;
  - ясни, по-строги и категорични изисквания за публичност и достъпност по целия ход на конкурсните процедури и отразяването им в интернет сайтовете на висшите училища и научните организации;
  - определения на понятия, които предизвикват дискусии и различни тълкувания като: какво е монография, какви са равностойните публикации на монографията, кои са хабилитираните лица и т.н.

Съюзът на учените в България счита, че с проекта за измененията и допълненията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и в Правилника за неговото приложение трябва да бъдат внесени много по-високи изисквания за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности като една много важна предпоставка за повишаване качеството на висшето образование и развитие на научните изследвания, за издигане на социално-икономическия статус на учените.

С уважение,

Акад. Д. Дамянов,
Председател на СУБ

Закриха Висшата атестационна комисия
15.04.2010

Само от 2011 г. до края на 2013 г. сме произвели 1139 професори и 1324 доценти. Това каза министърът на образованието и науката Анелия Клисарова на питане относно идеите на ръководството на Министерството на образованието и науката относно (евентуална) реформа в принципите и конкретните политики за развитието на академичния състав.

„Министърът на образованието и науката осъществява контрол върху откритите и неприключили процедури за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности. За периода от 2011 г. досега са извършени проверки на над 150 процедури, в резултат на които не са установени съществени нарушения, които биха могли да повлияят върху резултатите.

Сигналите, които се получават в министерството, най-често съдържат данни за субективизъм при оценките в рецензиите и становища на членовете на журитата –

проблем, по който министерството не би могло да изразява категорично мнение, тъй като става дума за специфични познания по отделните научни области и професионални направления”, заяви министър Клисарова.

„С оглед избягване на подобни прояви на субективизъм при провеждане на процедурите за придобиване на научна степен и заемане на академични длъжности във висшите училища и научните организации беше проведено проучване сред академичната общност. Експертите на МОН са запознати с европейските практики в тази сфера. Въз основа на получените становища и чуждестранен опит се формира виждане, което се обединява около идеята за въвеждане на минимални национални наукометрични показатели или критерии с цел повишаване на контрола на процедурите за избор и подобряване на кариерното развитие на младите учени”, посочи тя.

„До края на март МОН ще съобщи получените предложения и становища и ще ги предложи за обсъждане на научната общност. Предвидени са мерки за промяна на закона с цел усъвършенстване на процедурите”, уточни Клисарова.

Източник: Агенция "Фокус"

Мнение по предложените теми

vera boneva [vera_boneva@abv.bg]

Sent: Monday, April 07, 2014 11:30 PM

To: science network

Уважаеми колеги!

Включвам се в този форум във връзка с предложенията за минимални наукометрични показатели, лансирани от ръководството на Министерството и от Съюза на учените в България.

Приемам за крайно необходими бързи и адекватни действия за повишаване изискванията за придобиване на академични длъжности и степени. Допускам, че част от този процес е свързан и с приемането на подобни показатели. Но те за крайно недостатъчна формална мярка, която трудно ще се впише в действащото законодателство.

В качеството си на представител на НАОА ви припомням, че Агеницията е подготвила и депозирала в Министерството и в Народното събрание проект за промяна на ЗРАСРБ, в който наукометричните показатели са свързани с още няколко необходими структурни и съдържателни действия, които биха довели до по-голяма Прозрачност и до по-осезаема Стриктност в хода на процедурите, свързани с развитието на академичния състав.

Акцентите на предложенията са няколко:

* създаване на видима за цялата научна общност база от данни с потенциалните членове на научните журита,

която да функционира като академичен портал, поддържан от НАОА; стриктен контрол върху компетенциите

на потенциалните членове на научните журита и въвеждане на частичен жребий при определяне на външните членове;

* Създаване на Постоянна комисия към НАОА, която да има координиращи функции по отношение на текущите процедури - без да изземва функциите на Министъра, на Ректорите и на Директорите на институти;

* Разработване на обновен Класификатор на научните специалности в РБ - документ крайно необходим

за прилагането на наукометричните показатели, тъй като към момента в законодателството отсъства категорията Научна специалност; преди да въведем тази категория не може да чертаем правила за управлението на съответната реалност и да предявяваме изисквания към общостите от учени, които в момента

не са формално разграничени; всички много добре знаем, че най-крайните ситуации по придобиване на

академични длъжности и степени напоследък са свързани с участието на учени с несъответстваща квалификация

в научните журита, определяни при силно влияние на кандидатите.

Моля да обърнете внимание на тези бележки, както и на факта, че Акредитационният съвет на НАОА със свое решение е изявил готовност да поеме отговорността по координирането на тази дейност.

При наличието на съществуваща структура, ангажирала в пряката си работа стотици представители на академичната общност и доказала международния си престиж, едва ли е необходимо да търсим други по-сложни решения на болезнените проблеми с поддържане качеството на академичния състав в страната ни.

С уважение и с готовност за експертно съдействие и колегиална подкрепа проф. Вера Бонева -

член на Акредитационния съвет на НАОА

0898995238